

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
Wstęp	17

ROZDZIAŁ 1

Główne kierunki polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Niemiec w latach 1990–2005	27
1.1. Aktorzy polityki zagranicznej i bezpieczeństwa RFN	27
1.2. Zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania niemieckiej polityki zagranicznej	29
1.2.1. Cele i kierunki polityki zagranicznej RFN po zjednoczeniu	32
1.2.2. Zagrożenia dla bezpieczeństwa Niemiec	35
1.2.3. „Ograniczenia” polityki zagranicznej i bezpieczeństwa	36
1.2.4. Przeobrażenia niemieckiej polityki bezpieczeństwa w latach 1990–1998	38
1.3. Założenia i priorytety rządu SPD/Sojusz 90/Zieloni	45
1.3.1. Nowa doktryna NATO i próby reformy armii niemieckiej	47
1.3.2. Pomiedzy USA a Europą. Zamachy „11 września 2001 roku” i wojna w Iraku	50
1.3.3. Nowe zagrożenia i dalsza reforma Bundeswehry	53

ROZDZIAŁ 2

Słowenia, Chorwacja oraz Bośnia i Hercegowina w polityce Niemiec w latach 1990–1998	59
2.1. Stanowisko Niemiec i Wspólnoty Europejskiej wobec wydarzeń w Jugosławii	59
2.2. Proces prawnomiędzynarodowego uznania Słowenii i Chorwacji	68

2.2.1. Polityka Niemiec w ramach Wspólnoty Europejskiej i Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie	70
2.2.2. Strategia faktów dokonanych. Aktywność dyplomatyczna Niemiec.	75
2.2.3. Przyczyny i skutki jednostronnego uznania niepodległości Słowenii i Chorwacji.	81
2.3. Niemcy wobec konfliktu serbsko-chorwackiego w latach 1992–1995.	89
2.4. Wojna w Bośni i Hercegowinie. Zabiegi dyplomatyczne w latach 1992–1993	98
2.5. Konflikt bośniacki i jego wpływ na udział Bundeswehry w operacjach <i>out of area</i>	107
2.5.1. Stanowisko niemieckich partii politycznych.	107
2.5.1.1. Christlich-Demokratische Union/Christlich-Soziale Union – CDU/CSU	107
2.5.1.2. Freie Demokratische Partei – FDP.	108
2.5.1.3. Sozialdemokratische Partei Deutschlands – SPD.	110
2.5.1.4. Bündnis 90/Die Grünen.	111
2.5.1.5. Partei des Demokratischen Sozialismus – PDS	112
2.5.2. Polityka faktów dokonanych („strategia salami”)	113
2.5.3. Uczestnictwo RFN w pracach Grupy Kontaktowej i w próbach militarnego rozwiązania konfliktu	117
2.5.4. Zaangażowanie RFN na rzecz realizacji postanowień Porozumienia z Dayton	128

ROZDZIAŁ 3

Konflikt w Kosowie jako czynnik determinujący przeobrażenia polityki bezpieczeństwa Niemiec	136
3.1. Problem kosowski na tle stosunków niemiecko-jugosłowiańskich w latach 1990–1998	136
3.1.1. Przyczyny i przebieg konfliktu serbsko-albańskiego.	136
3.1.2. Stosunki niemiecko-jugosłowiańskie w latach 1990–1998.	145
3.1.3. Problem uchodźców w RFN i kwestia uznania FRJ (1995–1997).	153
3.2. Sytuacja w Kosowie w 1998 roku i jej wpływ na politykę zagraniczną i bezpieczeństwa RFN	160
3.2.1. Koncepcje koalicji CDU/CSU/FDP dotyczące rozwiązania konfliktu serbsko-albańskiego.	160
3.2.2. Wybory do parlamentu niemieckiego a problem interwencji zbrojnej w Kosowie.	171
3.2.3. Głosowanie nad wnioskiem rządu CDU/CSU/FDP	178

3.3. Stanowisko rządu SPD/Bündnis 90/Die Grünen wobec konfliktu w Kosowie	183
3.3.1. Podstawy polityki nowego rządu	183
3.3.2. Działania Niemiec na rzecz uregulowania kryzysu kosowskiego (10.1998–01.1999 r.)	184
3.3.3. Od masakry w Račaku do rozmów w Rambouillet. Przełom w polityce RFN	187
3.3.4. Operacja „Zjednoczona siła”. Polityczny wymiar udziału Bundeswehry w działaniach NATO	193
3.3.5. Niemiecka pomoc humanitarna	201
3.3.6. Stanowisko partii wobec wojny w Kosowie	204
3.3.7. Plan Fischera	216
3.4. Kosowo pod administracją ONZ w latach 1999–2005.	222
3.4.1. Niemcy jako „Narodowość Dowodząca”	225
3.4.2. Zamieszki w marcu 2004 roku	231
3.4.3. Niemcy a kwestia statusu Kosowa	234
3.4.4. Problem uchodźców	244
3.4.5. Ocena niemieckiego zaangażowania w Kosowie po 1999 roku.	247

ROZDZIAŁ IV

Macedonia w polityce zagranicznej

i bezpieczeństwa RFN w latach 1991–2005	249
4.1. Stanowisko Niemiec wobec kwestii prawnomiędzynarodowego uznania Macedonii	249
4.2. Wpływ wydarzeń w Kosowie w latach 1995–1999 na rozwój konfliktu w Macedonii	255
4.3. Rola RFN w próbach pokojowego zażegnania konfliktu w Macedonii w 2001 roku.	257
4.3.1. Stanowisko niemieckich ugrupowań parlamentarnych wobec kryzysu w Macedonii	269
4.3.1.1. Sozialdemokratische Partei Deutschlands – SPD.	269
4.3.1.2. Bündnis 90/Die Grünen.	270
4.3.1.3. Christlich-Demokratische Union Deutschlands/ Christlich-Soziale Union – CDU/CSU	272
4.3.1.4. Freie Demokratische Partei – FDP.	274
4.3.1.5. Partei des Demokratischen Sozialismus – PDS	276
4.3.2. Stanowisko rządu federalnego.	278
4.3.3. Operacja „Essential Harvest”	280

4.4. Stanowisko Niemiec wobec problemu macedońskiego po zakończeniu operacji „Essential Harvest”	282
4.4.1 Działania dyplomatyczne RFN	282
4.4.2. Niemcy jako „Narodowość Dowodząca”	283
4.4.3. Od operacji „Amber Fox” do europejskiej misji „Concordia”	286
4.4.4 Operacja „Proxima” i EUPAT	291
 ROZDZIAŁ V	
Niemcy na rzecz zbliżenia państw byłej Jugosławii z UE i NATO	293
5.1. Pakt Stabilności dla Europy Południowo-Wschodniej oraz rola Niemiec w jego powstaniu i realizacji	294
5.1.1. Geneza powstania Paktu Stabilności dla Europy Południowo-Wschodniej	294
5.1.2. Próby stworzenia regionalnej kooperacji w Europie w latach 1990–1998	296
5.1.3. Plan Joschki Fischera	298
5.1.4. Cele i struktura Paktu Stabilności	302
5.1.5. Przyczyny i formy zaangażowania RFN na rzecz realizacji priorytetów Paktu Stabilności	304
5.1.6. Wkład RFN w realizację założeń Paktu Stabilności. Przykładowe projekty	308
5.1.6.1. Demokratyzacja i prawa człowieka	308
5.1.6.2. Odbudowa gospodarcza, rozwój i współpraca	312
5.1.6.3. Bezpieczeństwo	315
5.1.7. Niemiecka reforma Paktu. Stanowisko partii opozycyjnych w latach 2000–2002	316
5.1.8. Ocena niemieckiego zaangażowania na rzecz Paktu	319
5.2. RFN a proces zbliżania państw obszaru byłej Jugosławii do struktur unijnych	324
5.2.1. Idea Procesu Stabilizacji i Stowarzyszenia Unii Europejskiej	324
5.2.2. Korelacje pomiędzy Procesem Stabilizacji i Stowarzyszenia Unii Europejskiej a Paktem Stabilności. Stanowisko RFN	328
5.2.3. Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony jako nowy instrument kształtowania stabilności i bezpieczeństwa na Balkanach	333
5.2.4. Na drodze do UE i NATO. Stosunki dwustronne RFN z państwami byłej Jugosławii w latach 1998–2005	335

5.2.4.1. Zaangażowanie Niemiec na rzecz członkostwa Słowenii i Chorwacji w Unii Europejskiej i NATO	336
5.2.4.2. Polityczno-gospodarczy wkład RFN w budowanie państwowości Bośni i Hercegowiny	341
5.2.4.3. Serbia i Czarnogóra w polityce niemieckiej w latach 1998–2005	348
5.2.4.4. Działania RFN na rzecz integracji Macedonii ze strukturami europejskimi i euroatlantyckimi	353
Zakończenie	356
Bibliografia	363
Spis map	389
Spis tabel	390